

Hans Hamngren

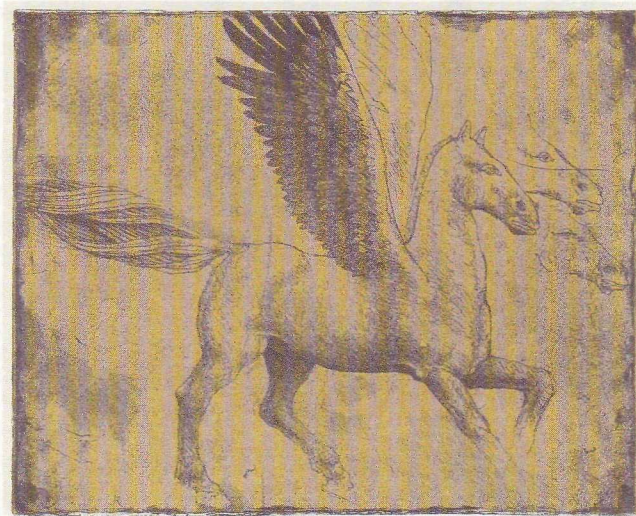
Pegasos
Etsning och tornålsgravyr
295 × 370 mm

Hans Hamngren är född 1934 i Västerås, bosatt i Stockholm.

Studier vid Teckningslärarinstitutet/Konstfackskolan 1952–56, Konsthögskolan i Stockholm 1962–67.

Separatutställningar i bl. a. Galleri Prisma, Stockholm 1964, 1967 och 1969, Sundsvalls museum 1965, Galleri AE, Göteborg 1970 och 1976, Grafiska Sällskapet, Stockholm 1971, Galleri Aronowitsch, Stockholm 1973, Umeå museum 1973, Gallerie Belle, Västerås 1973 och 1978, Centre Culturel Suédois, Paris 1974, Taide Grafikot, Helsingfors 1975, Galleri Leger, Malmö 1976 och 1979, Galeri Krzystofori, Krakow 1976, Konstnärshuset, Stockholm 1977, Galleri Engström, Stockholm 1978, Eskilstuna konstmuseum 1979, Kalmar konstmuseum 1979, Musée des Arts, Cholet 1981, L'école des Beaux Arts, Angers 1981, Galleri Blanche, Stockholm 1982, Bror Hjorts Hus, Uppsala 1982, Göteborgs konstmuseum 1983, Galerie Convergence, Paris 1987 och 1989, Galerie Convergence, Nantes 1987 och 1996, Galleri Nordens Ljus, Stockholm 1988, Galleri Bengt Adlers, Malmö 1989, Galleri Fabian, Västerås 1991, Galleri 33, Göteborg 1991, Skövde konsthall 1992, Södertälje konsthall 1993, Nacka konsthall 1993, Västerås konstmuseum 1994, Örebro konsthall 1994, Umeå konstmuseum 1995, Enköpings konsthall 1996, Ystad konstmuseum 1997, Konstakademien, Stockholm 1997, Italienska Palatset, Växjö 1999.

Grafikutställningar utomlands i bl. a. Ljubljana 1965 och 1973, Genève 1965, Warszawa 1965,

Köln 1966, Wien 1966 och 1977, Krakow 1966, 1968, 1974, 1976, 1978 och 1980, Lyngby 1966, London 1966, Helsingfors 1967, Odense 1967, Buenos Aires 1968, Bratislava 1968, Como 1968, Bergen 1975, Jyväskylä 1975, Düsseldorf 1976, Fredrikstad 1976 och 1980, Condé Bon Secours 1976, Basel 1978, Oregon 1978, Katowice 1980, Köpenhamn 1982, Linz 1988, Bukarest 1988, samt vandringsutställningar i England, Tyskland, Tjeckoslovakien, Mexiko, Australien, Guatemala, Nicaragua, El Salvador, Dominikanska republiken, Honduras, Kuba.

Representerad i bl. a. Nationalmuseum, Moderna Museet, konstmuseerna i Göteborg, Västerås, Skövde och Norrköping, Malmö museum, Gävle länsmuseum, Grafikens Hus, Mariefred, Tekniska museet, Stockholm, Atenæum, Helsingfors, Åbo museum, New York Public Library, The Art Institute, Minneapolis, Bibliothèque

Nationale, Paris, Musée des Arts, Cholet, Museo Nacional de la Estampa, Mexico City, The British Museum, London, konstmuseerna i Warszawa, Krakow och Dresden.

Litteratur i urval:
Jurgis Baltrusaitis, *Anamorphoses les perspectives dépravées*, Paris 1984
Christian Chambert, *Hans Hamngren – världen i spegeln*, Paletten 4/1974
Hans Hamngren, *Anamorfoser*, Stockholm 1992

Styrelseledamot i FfGK 1982–97.

I 2000 års portfölj från Föreningen för Grafisk Konst ingår *Pegasos*, mjukgrundsetsning och tornålsgravyr i två färger 295 × 370 mm. Tryckt av konstnären.

Redan i Hans Hamngrens tidiga arbeten spelar människogestalter och hästar, studerade med inträngande intresse för anatomi och tredimensionell gestaltning en avgörande roll. Den omedelbara inspirationskällan var Marino Marinis höga hästar och raka ryttare, men Hamngren vidareutvecklade sitt tema. Han knyter an till renässansens studieteknik, till de anatomiska planscher som det tillhörde den akademiska ateljétraditionen att känna till. Han analyserar sina hästar, klär av dem hud och muskler för att avslöja skelettets struktur, han undersöker de krafter som samlas under ytan när hästen sätter sig i rörelse, förvandlar den levande hästen till en mekanodocka och studerar dess utsträckning i rummet, »ett tempel på fyra pelare«.

1974 råkade så Hamngren på en text av Harry Martinson, *Häst och ryttare*, som grep och fascinerade honom, och som för hans del resulterade i ett blad med det motivet. Avsikten var att Martinsons dikt skulle publiceras tillsammans med Hamngrens blad, men så blev aldrig fallet.

I dikten har jag byggt mig en boning.

För se hur det huset håller
när verklighetens hästar som nyss levde
är slaktade alla och ställda
i det stall som är glömskans.

Bland dem är Pegasos
den häst jag vårdat,
ridit runt med och ryktat.

Det susar i gräset vänligt.
Det kallar till bete,
men hästarna dröjer.

I Pegasos sadel
märkt med en lyra
där sitter jag spöklik
till halva mitt väsen.
Det andra är verkligt.

Jag sjunger om gräset
som susar i blåsten.

Och hälften är verkligt.
Det övriga tillhör
med sadlar och plogar
det spökliskas rike.

Det är inte det tredimensionella kraftpaketet i Hamngrens lekfulla anatomi- och perspektivstudier som Harry Martinson beskriver, utan ett väsen till hälften verkligt, till hälften spökligt, Pegasos.

Det är till denna springare som Hans Hamngren efter ett kvarts sekel nu återvänder i vårt blad. I denna poetiska vision reduceras Pegasos till en immateriell skugga på väggen, en bevingad häst i motvind med svansen förvandlad till en roterande virvel. Den avtecknar sig mot en muryta, sliten och skamfilad, utsatt för väder och vind och sänder vissa associationer till arkaiska reliefer och Partenonfrisens krumbuktande kavalleri. Det var också till den antika traditionen Martinson knöt an i sin text.

Per Bjurström

Per Bjurström är författare, professor i konstvetenskap, och f. d. överintendent vid Statens Konstmuseer

Porträttet av Hans Hamngren är en tornålsgravyr (beskuren) av Lasse Söderberg.